
Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

IV kwartał 2013 r.

Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

IV kwartał 2013 r.

Podsumowanie wyników ankiety

Kredyty dla przedsiębiorstw

Polityka kredytowa: brak istotnych zmian; wzrost marż dla kredytów o podwyższonym ryzyku; obniżenie kosztów pozaodsetkowych.

Popyt na kredyt: niewielki wzrost popytu na kredyty krótkoterminowe dla MSP.

Oczekiwania na IV kwartał 2013 r.: złagodzenie polityki kredytowej wobec dużych przedsiębiorstw; wzrost popytu na kredyty dla przedsiębiorstw, w szczególności w segmencie MSP.

Kredyty mieszkaniowe

Polityka kredytowa: niewielkie złagodzenie kryteriów; wzrost marż.

Popyt na kredyt: niewielki wzrost popytu na kredyty, odpowiedzi zróżnicowane.

Oczekiwania na IV kwartał 2013 r.: zaostrzenie polityki kredytowej i niewielki wzrost popytu.

Kredyty konsumpcyjne

Polityka kredytowa: złagodzenie kryteriów; brak istotnego złagodzenia warunków kredytowych.

Popyt na kredyt: istotny wzrost popytu na kredyty.

Oczekiwania na IV kwartał 2013 r.: złagodzenie polityki kredytowej i istotny wzrost popytu na kredyty.

W III kwartale 2013 r. tylko pojedyncze banki zdecydowały się na zmianę polityki kredytowej w sektorze przedsiębiorstw. Zmniejszył się odsetek banków, które zaostrzały wymagania dotyczące zabezpieczeń, co może być związane z wdrożeniem rządowego programu Portfelowej Linii Gwarancyjnej *De Minimis*. Zdaniem banków program ten oraz niższe stopy procentowe przyczyniły się do wzrostu popytu na kredyty dla przedsiębiorstw. W dalszym ciągu niekorzystnie wpływa na popyt zmniejszone zapotrzebowanie na finansowanie środków trwałych.

Zmniejszył się odsetek banków *ogółem*, deklarujących zaostrzenie kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych. Jednocześnie niemal połowa ankietowanych banków podwyższyła marże kredytowe. W ich opinii zaostrzeniu polityki kredytowej sprzyjały zmiany presji konkurencyjnej. Banki różniły się w ocenie zmian popytu, który ich zdaniem zależał w dużej mierze od kontynuacji bądź wstrzymania akcji marketingowych i sprzedażowych. Dodatkowo, do wzrostu popytu przyczyniły się niższe stopy procentowe, zaś do jego obniżenia oczekiwanie klientów na uruchomienie programu Mieszkanie dla Młodych.

Podstawowymi czynnikami wpływającymi na politykę kredytową w segmencie kredytów konsumpcyjnych były dostosowania do znowelizowanej Rekomendacji T oraz zwiększona presja konkurencyjna. Złagodzenie kryteriów i warunków udzielania kredytów w dalszym ciągu pozytywnie wpływało na popyt.

Syntetyczne wyniki ankiety

Celem ankiety jest określenie kierunku zmian polityki kredytowej, tj. kryteriów i warunków udzielania kredytów, a także zmian popytu na kredyty w polskim systemie bankowym. Kryteria udzielania kredytów są rozumiane jako ustalone przez bank minimalne standardy zdolności kredytowej, jakie musi spełnić kredytobiorca, aby uzyskać kredyt. Warunki udzielania kredytów są to cechy umowy kredytu uzgadniane przez bank i kredytobiorcę, w tym marża odsetkowa, pozaodsetkowe koszty kredytu, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenia i maksymalny okres kredytowania.

Ankieta została skierowana do przewodniczących komitetów kredytowych banków. Uzyskane odpowiedzi mogą nie uwzględniać stanowiska innych pionów banku niż pion kredytowy. Ankieta została przeprowadzona na przełomie września i października 2013 r. wśród 27 banków, których łączny udział należności od przedsiębiorstw i gospodarstw domowych w portfelu sektora bankowego wynosi 81%.

Agregacja danych, które posłużyły do prezentacji wyników, polegała na policzeniu ważonych struktur procentowych odpowiedzi oraz procentu netto, czyli różnicy między strukturami obrazującymi przeciwne tendencje. Zgodnie z przyjętą metodyką, słowa określające ilość (większość, połowa, znaczący, istotny odsetek banków, etc.) odnoszą się do ważonych struktur procentowych, a nie do liczby banków. Wyrażenie „większość banków” należy więc rozumieć jako „ważona aktywnymi większością banków”. Szczegóły dotyczące metodyki obliczeń przedstawiono w załączniku nr 1.

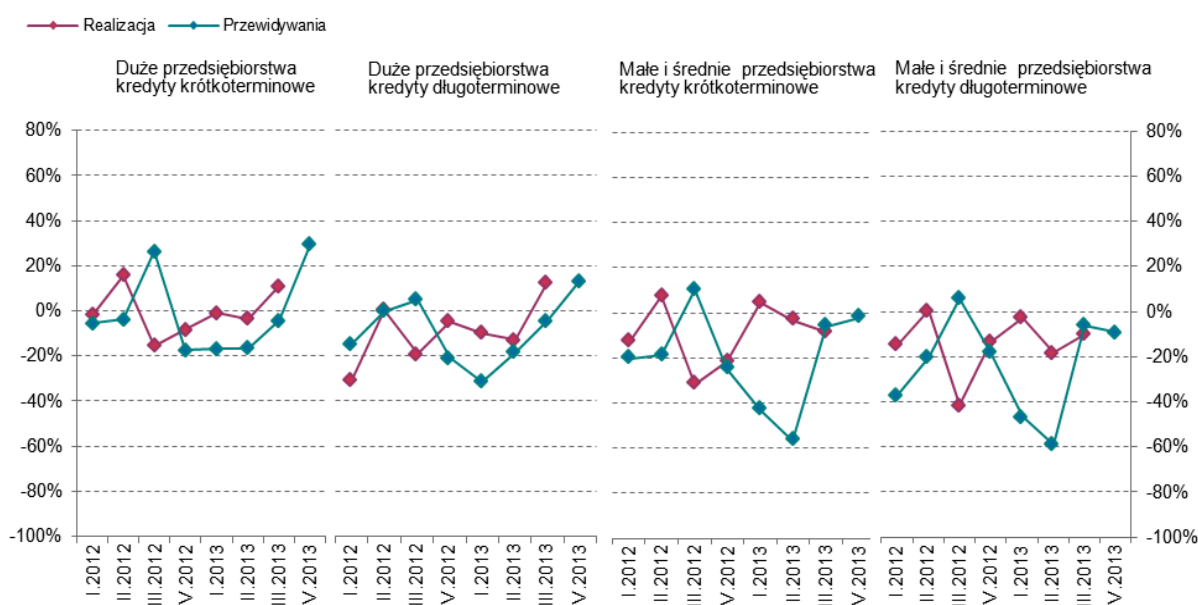
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, przytaczane w tekście liczby oznaczające banki raportujące daną zmianę polityki kredytowej bądź popytu na kredyt odnoszą się do procentu netto.

Poniżej przedstawiono tendencje w zakresie stosowanej przez banki polityki kredytowej oraz kształtowania się popytu w III kwartale 2013 r., jak również przewidywania banków na IV kwartał 2013 r..

Kredyty dla przedsiębiorstw

Polityka kredytowa wobec przedsiębiorstw nie zmieniła się istotnie w III kwartale 2013 r. (zob. wykres 1). Pojedyncze banki złagodziły nieznacznie kryteria udzielania kredytów dla dużych przedsiębiorstw (procent netto około 11% dla kredytów krótkoterminowych i około 13% dla kredytów długoterminowych) i zaostrzyły politykę kredytową wobec małych i średnich przedsiębiorstw (procent netto około -9% dla kredytów krótkoterminowych i około -10% dla kredytów długoterminowych). Banki, które zadeklarowały zmiany polityki kredytowej, określiły je jako nieznaczne¹. Odpowiedzi banków były zbliżone do oczekiwań sformułowanych na koniec II kwartału 2013 r.

Wykres 1. Kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

Uwaga: wykresy zawarte w niniejszym opracowaniu przedstawiają procent netto. Dodatnią wartość procentu netto należy interpretować jako złagodzenie polityki kredytowej lub wzrost popytu na kredyty, a ujemną wartość procentu netto – jako zaostrzenie polityki kredytowej lub spadek popytu na kredyty. Szczegółowy opis metodyki obliczeń zawiera Załącznik 1.

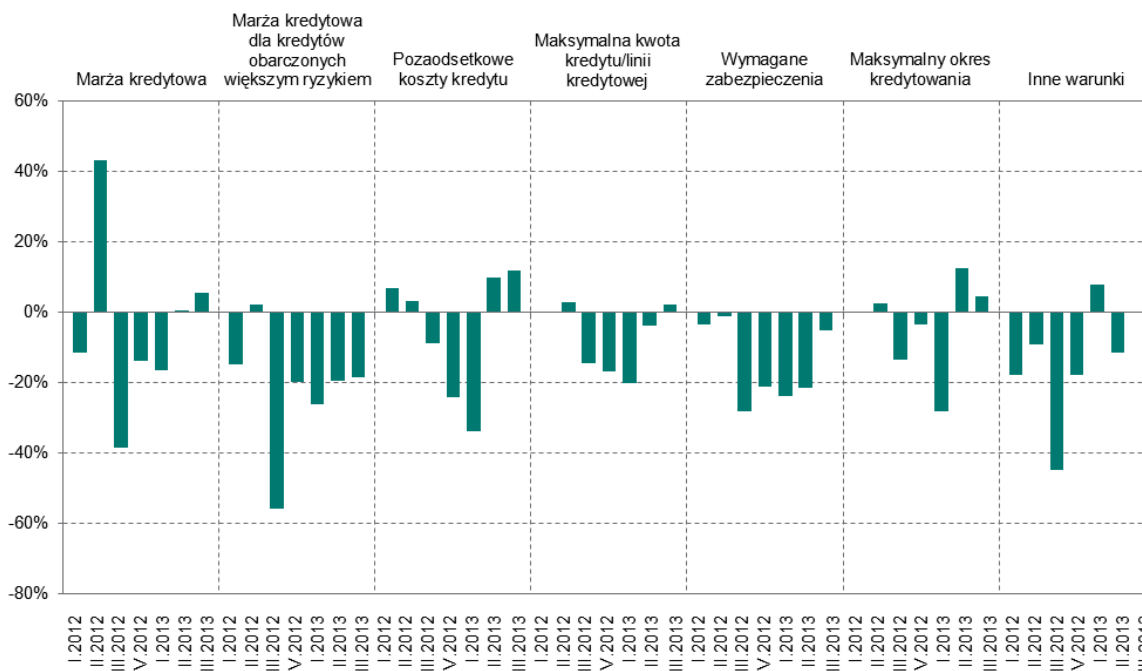
W dalszym ciągu banki podwyższały marże dla klientów obciążonych wyższym ryzykiem (procent netto około -18%, zob. wykres 2). Jednocześnie, w porównaniu z poprzednim kwartałem, istotnie obniżył się odsetek banków, które zwiększały wymagania dotyczące zabezpieczeń (procent netto około -5%).

W ujęciu netto banki dokonały niewielkiego złagodzenia warunków kredytowania przedsiębiorstw w zakresie kosztów pozaodsetkowych (procent netto około 12%). Pojedyncze banki zadeklarowały obniżenie

¹ Banki dysponują możliwością gradacji zmian kryteriów (warunków) udzielania kredytów. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: kryteria (warunki) zostały znacznie zaostrzone, kryteria (warunki) zostały nieznacznie zaostrzone, kryteria (warunki) nie zostały zmienione, kryteria (warunki) zostały nieznacznie złagodzone, kryteria (warunki) zostały znacznie złagodzone.

marż (procent netto około 6%) oraz wydłużenie maksymalnego okresu kredytowania (procent netto około 5%), jednak odpowiedzi były zróżnicowane. Pozostałe warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw nie zostały istotnie zmienione.

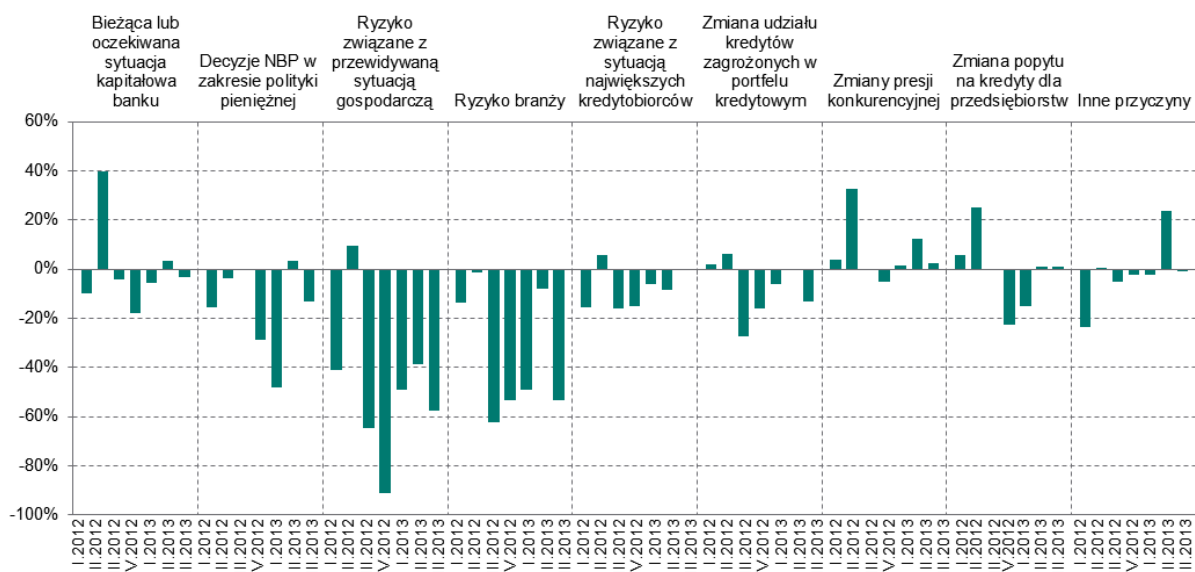
Wykres 2. Warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

Banki, które zaostrzyły politykę kredytową uzasadniały to podwyższonym ryzykiem przyszłej sytuacji gospodarczej oraz ryzykiem poszczególnych branż (zob. wykres 3). W ujęciu netto odpowiedzi takiej udzieliło odpowiednio około 58% i 53% banków, co oznacza istotny wzrost w porównaniu z poprzednią edycją ankiety. Do sektorów gospodarki o podwyższonym ryzyku banki zaliczyły branżę budowlaną (w tym deweloperską oraz związaną z budową powierzchni magazynowych), motoryzacyjną, transportową, hotelarską, gastronomiczną oraz sektor odnawialnych źródeł energii. Ponad jedna trzecia banków, które wymieniły ten czynnik, określiła jego wpływ na politykę kredytową jako znaczny². Pojedyncze banki uzasadniały zaostrzenie polityki kredytowej pogorszeniem się jakości portfela kredytów dla przedsiębiorstw. W opinii ankietowanych banków pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na politykę kredytową wobec przedsiębiorstw.

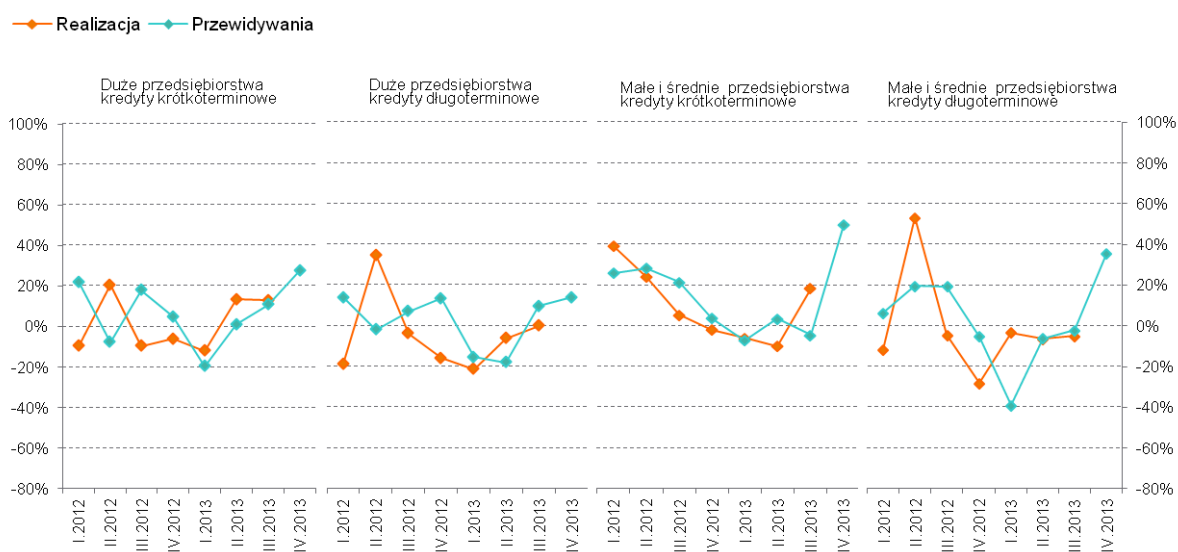
² Banki dysponują możliwością gradacji siły wpływu poszczególnych czynników na zmiany polityki kredytowej. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej, nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej, brak wpływu na zmiany polityki kredytowej, nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej, znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej.

Wykres 3. Przyczyny zmian polityki kredytowej

W III kwartale 2013 r. banki odczuły niewielki wzrost popytu na kredyty krótkoterminowe, głównie ze strony małych i średnich przedsiębiorstw (zob. wykres 4). Procent netto odpowiedzi wyniósł około 18%, jednak odpowiedzi takiej udzieliło około 28% banków *ogółem*, z czego wszystkie uczestniczyły w programie Portfelowej Linii Gwarancyjnej *De Minimis*. W przypadku kredytów krótkoterminowych dla dużych przedsiębiorstw wzrost popytu stwierdziło 13% banków. Popyt na kredyty długoterminowe nie zmienił się istotnie.

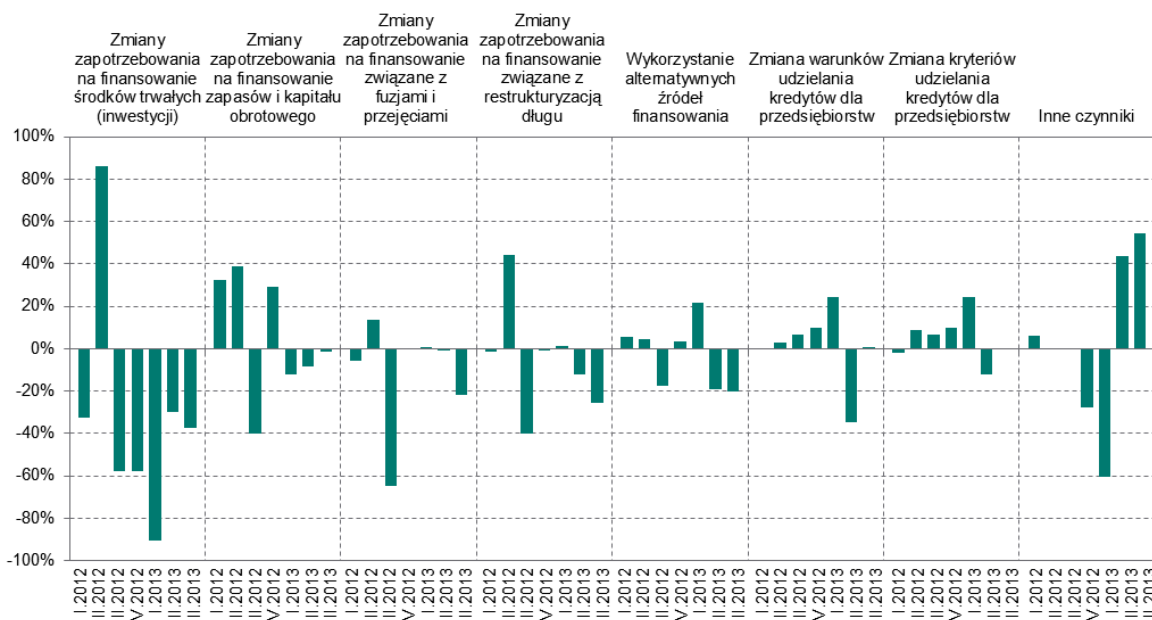
Wykres 4. Popyt na kredyty dla przedsiębiorstw

Wzrost popytu był w opinii banków spowodowany przede wszystkim czynnikami nieuwzględnionymi w ankiecie (procent netto około 54%, zob. wykres 5). Należały do nich uruchomienie programu Portfelowej Linii Gwarancyjnej *De Minimis* oraz niższe stopy procentowe.

Banki, które stwierdziły spadek popytu na kredyty dla przedsiębiorstw tłumaczyły go przede wszystkim niższym zapotrzebowaniem na finansowanie środków trwałych (procent netto około -37%). Około jedna czwarta banków wymieniła spadek zapotrzebowania na finansowanie związane z restrukturyzacją długu. Po raz pierwszy od roku do istotnych czynników ograniczających popyt zaliczone zostało mniejsze zapotrzebowanie na finansowanie fuzji i przejęć (procent netto około -22%). Zbliżony odsetek banków wskazał na wykorzystanie przez przedsiębiorstwa alternatywnych źródeł finansowania, przede wszystkim w postaci emisji papierów dłużnych. Ankietowane banki określiły wpływ wymienionych czynników na popyt na kredyty dla przedsiębiorstw jako nieznaczny³.

Wykres 5. Przyczyny zmian popytu na kredyt dla przedsiębiorstw

W IV kwartale 2013 r. banki planują złagodzenie polityki kredytowej wobec dużych przedsiębiorstw, w szczególności w segmencie kredytów krótkoterminowych (procent netto około 29%, zob. wykres 1). W przypadku kredytów długoterminowych odpowiedzi takiej udzieliło około 13% banków. Polityka kredytowa wobec małych i średnich przedsiębiorstw nie zmieni się istotnie – w ujęciu netto niewielkie zaostrzenie dotyczyć będzie kredytów długoterminowych (procent netto około -9%).

³ Banki dysponują możliwością gradacji siły wpływu poszczególnych czynników na zmiany popytu na kredyt. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wpływ na wzrost popytu, nieznaczny wpływ na wzrost popytu, brak wpływu na zmianę popytu, nieznaczny wpływ na spadek popytu, znaczny wpływ na spadek popytu.

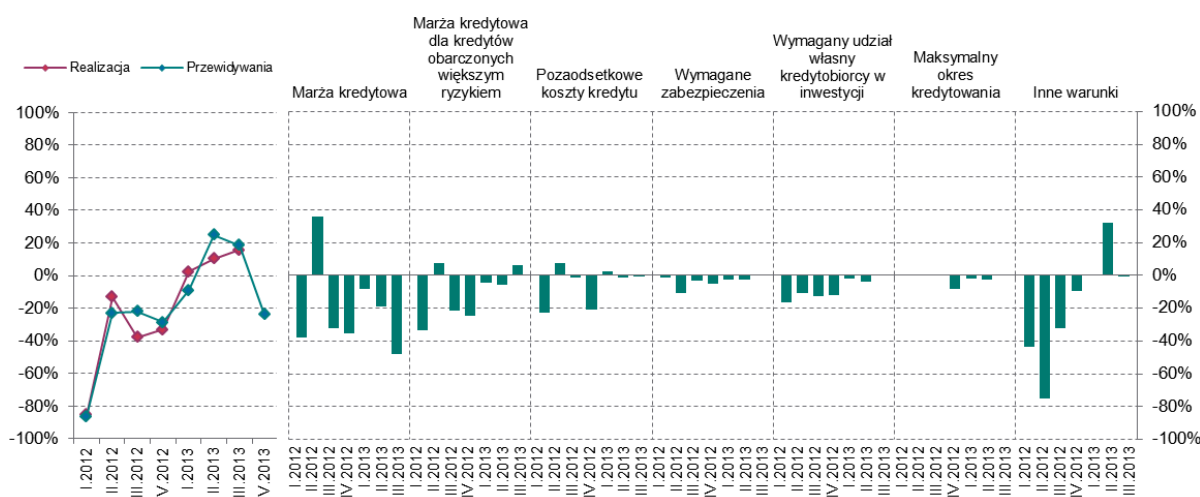
Ankietowane banki spodziewają się wzrostu popytu na kredyty w nadchodzącym kwartale, przede wszystkim w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw (zob. wykres 4). W przypadku kredytów krótkoterminowych oczekiwania takie wyraziła niemal połowa banków, zaś w przypadku kredytów długoterminowych procent netto odpowiedzi wyniósł około 36%. Banki oczekują, że wzrost popytu na kredyty dla dużych przedsiębiorstw będzie dotyczył głównie kredytów krótkoterminowych. Odsetek takich odpowiedzi wyniósł około 28% w porównaniu z 14% w segmencie kredytów długoterminowych.

Kredyty dla gospodarstw domowych

Kredyty mieszkaniowe

W III kwartale 2013 r. banki dokonały niewielkiego złagodzenia kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych (procent netto około 16%, zob. wykres 6). W porównaniu z poprzednią edycją ankiety zmniejszył się odsetek banków *ogółem*, deklarujących zaostrzenie polityki kredytowej w tym segmencie. Odpowiedzi banków były zgodne z przewidywaniami sformułowanymi na koniec poprzedniego kwartału.

Wykres 6. Kryteria i warunki udzielania kredytów mieszkaniowych

Drugi kwartał z rzędu wzrósł odsetek banków, które deklarowały podwyższenie marż pobieranych od kredytów mieszkaniowych (procent netto około -48%). Pozostałe warunki udzielania kredytów mieszkaniowych nie uległy istotnym zmianom w III kwartale 2013 r.

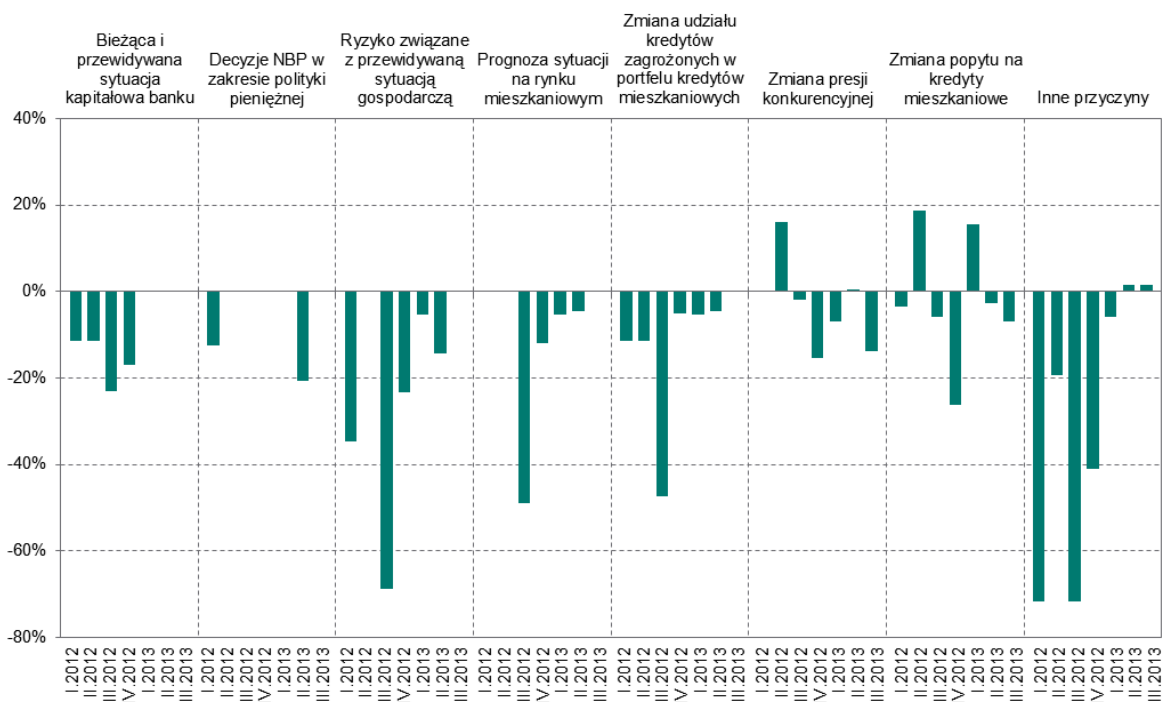
Banki, które zaostrzyły politykę kredytową, tłumaczyły to przede wszystkim zmianami presji konkurencyjnej (zob. wykres 7). Odpowiedzi takiej udzieliło około 14% banków, które wskazywały wyłącznie na konkurencję ze strony banków. Pojedyncze banki do czynników sprzyjających zaostrzeniu polityki kredytowej zaliczyły zmiany popytu na kredyty mieszkaniowe (procent netto około -7%). Pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na politykę kredytową w tym segmencie.

W ujęciu netto ankietowane banki odczuły wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe (procent netto około 13%, zob. wykres 8). Około jedna czwarta banków, które udzieliły takiej odpowiedzi, określiła wzrost popytu jako znaczny⁴. Odpowiedzi były jednak bardzo zróżnicowane – spadek popytu stwierdziło około 24%

⁴ Banki dysponują możliwością gradacji siły zmian popytu na kredyt. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wzrost popytu, nieznaczny wzrost popytu, brak zmian popytu, nieznaczny spadek popytu, znaczny spadek popytu.

ogółu banków, z czego niemal trzy czwarte oceniło go jako znaczny. W ujęciu netto zmiany popytu były zgodne z oczekiwaniami sformułowanymi w poprzedniej edycji ankiety.

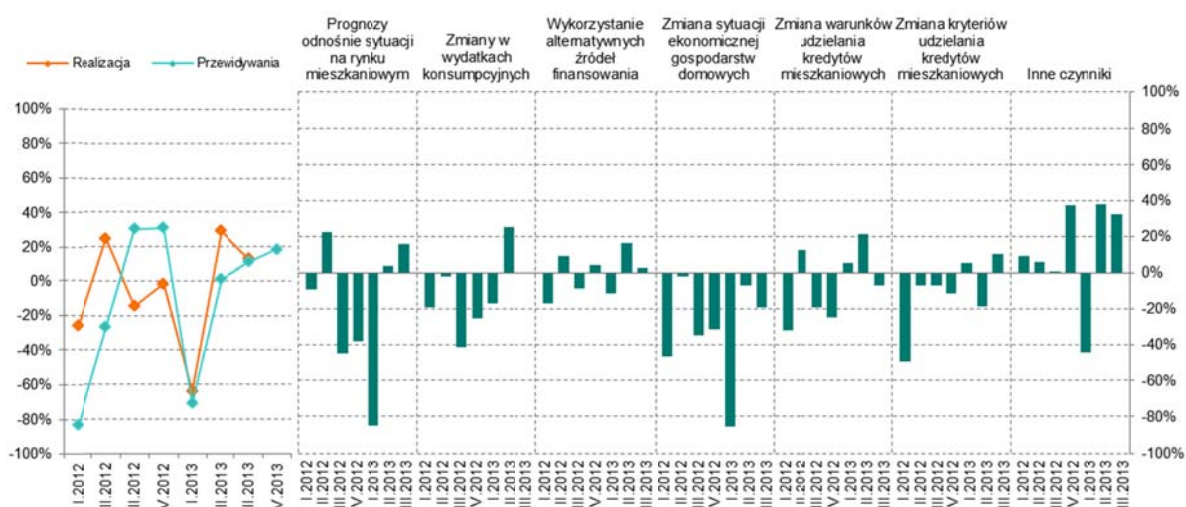
Wykres 7. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty mieszkaniowe

Podobnie jak w poprzednim kwartale banki tłumaczyły zmiany popytu przede wszystkim czynnikami nieuwzględnionymi w ankiecie. W ujęciu netto spowodowały one podwyższenie popytu (procent netto 32%), jednak 34% ogółu banków zaliczyło do nich czynniki ograniczające popyt. W opinii banków wyższy popyt na kredyty mieszkaniowe wynikał z niskich stóp procentowych oraz wzmocnienia systemu sprzedaży (m.in. szkolenia dla doradców, współpraca z pośrednikami). Odwrotny wpływ na popyt miało oczekiwanie kredytobiorców na rozpoczęcie programu Mieszkanie dla Młodych, wstrzymanie aktywnej sprzedaży kredytów mieszkaniowych oraz zakończenie kampanii marketingowych w II kwartale 2013 r. Pojedyncze banki do czynników wspierających popyt zaliczyły dodatkowo korzystne prognozy sytuacji na rynku mieszkaniowym oraz złagodzenie kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych (procent netto odpowiednio około 16% i około 10%).

W porównaniu z poprzednim kwartałem wzrósł odsetek banków, które tłumaczyły spadek popytu zmianami sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych (procent netto -19%). Pojedyncze banki wskazywały również na zaostrzenie warunków udzielania kredytów mieszkaniowych (procent netto około -7%). Pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na popyt w tej kategorii kredytów dla gospodarstw domowych.

Wykres 8. Popyt na kredyty mieszkaniowe i przyczyny jego zmian

W IV kwartale 2013 r. banki przewidują zaostrzenie polityki kredytowej w segmencie kredytów mieszkaniowych (procent netto około -24%, zob. wykres 6). Jednocześnie niemal trzy czwarte ogółu banków nie zadeklarowało żadnych zmian w tym zakresie.

Zdaniem ankietowanych banków popyt na kredyty mieszkaniowe wzrośnie w nadchodzącym kwartale (zob. wykres 8). Odsetek banków, które udzieliły takiej odpowiedzi był jednak niewielki (procent netto około 18%), zaś większość ogółu banków nie oczekuje żadnych zmian popytu.

Kredyty konsumpcyjne

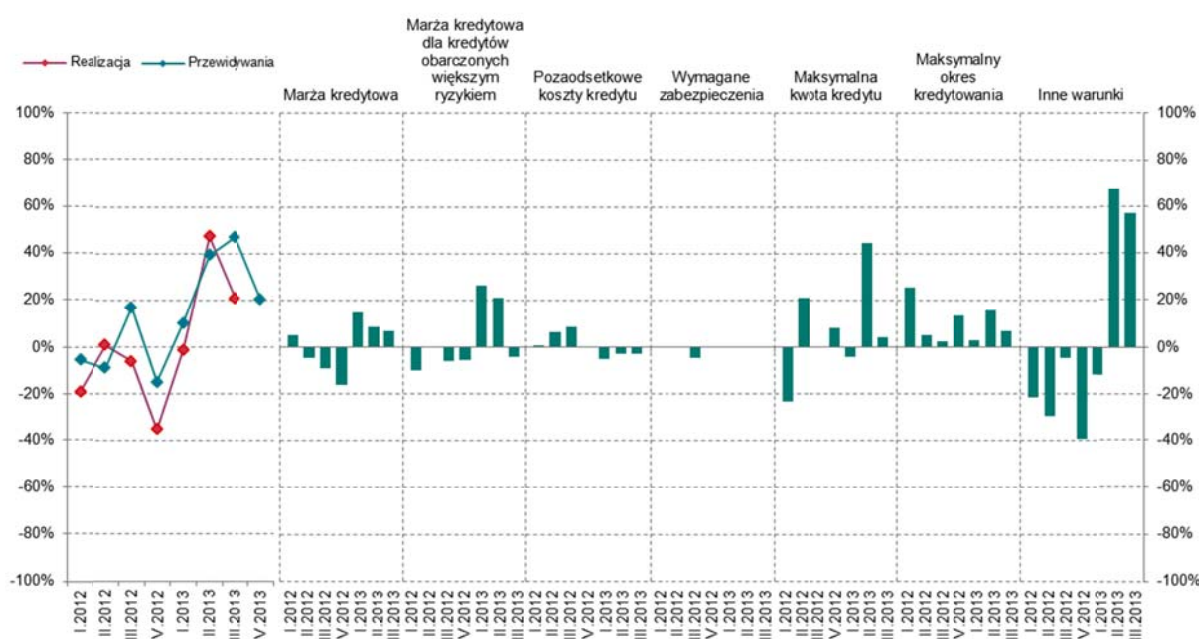
W III kwartale 2013 r. jedna piąta banków złagodziła kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych (zob. wykres 9). W poprzedniej edycji ankiety banki zapowiadały złagodzenie polityki kredytowej o większej skali.

Ponad połowa banków zadeklarowała złagodzenie warunków nieuwzględnionych w ankiecie, zaliczając do nich przede wszystkim dostosowania oferty związane z wdrożeniem znowelizowanej Rekomendacji T⁵. W porównaniu z poprzednim kwartałem obniżył się odsetek banków, które wydłużały maksymalny okres kredytowania i obniżały marże na kredytach konsumpcyjnych (w obydwu przypadkach procent netto wyniósł około 7%). Pozostałe warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych nie uległy istotnym zmianom.

⁵ Zgodnie z definicją stosowaną w ankiecie, niektóre z wymienionych przez banki przykładów zaostrzenia polityki kredytowej dotyczą kryteriów udzielania kredytów. Ze względu na ich błędną klasyfikację przez banki, na wykresie 9 zostały przedstawione w kategorii „Inne warunki”.

Banki, które złagodziły politykę kredytową uzasadniały to głównie czynnikami nieuwzględnionymi w ankiecie (zob. wykres 10). Podobnie jak w poprzednim kwartale, banki zaliczyły do nich przede wszystkim zmiany w Rekomendacji T. W porównaniu z poprzednią edycją ankiety zwiększyło się znaczenie zmian presji konkurencyjnej. Procent netto takich odpowiedzi wyniósł około 16%, przy czym zwiększona konkurencja była odczuwana zarówno ze strony innych banków, jak i instytucji nie-bankowych. Pojedyncze banki wskazywały dodatkowo na pozytywny wpływ decyzji w zakresie polityki pieniężnej NBP (procent netto około 11%). W opinii ankietowanych banków pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na politykę kredytową w segmencie kredytów konsumpcyjnych.

Wykres 9. Kryteria i warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych

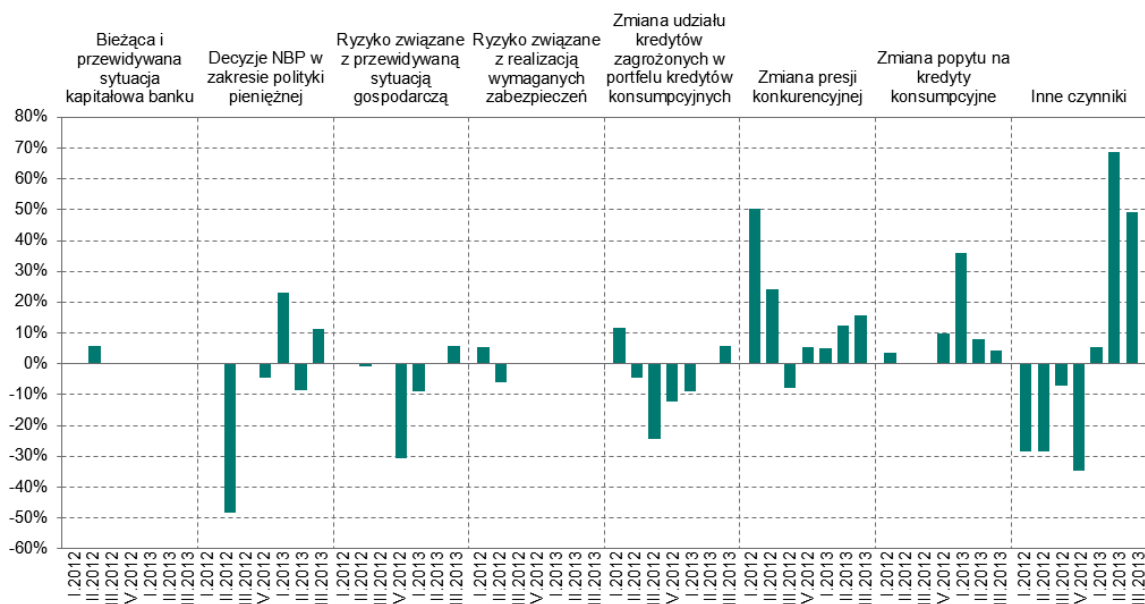
Popyt na kredyty konsumpcyjne wzrósł w III kwartale 2013 r. (procent netto około 32%, zob. wykres 11). Zmiana ta była zgodna z oczekiwaniami banków wyrażonymi w poprzedniej edycji ankiety.

Podobnie jak w poprzednim kwartale banki tłumaczyły zwiększony popyt przede wszystkim złagodzeniem kryteriów i warunków udzielania kredytów konsumpcyjnych (procent netto odpowiednio około 57% i 83%). Pojedyncze banki wskazywały również wzrost zapotrzebowania na finansowanie zakupu dóbr trwałego użytku (procent netto około 11%). Pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na popyt w tym segmencie kredytów.

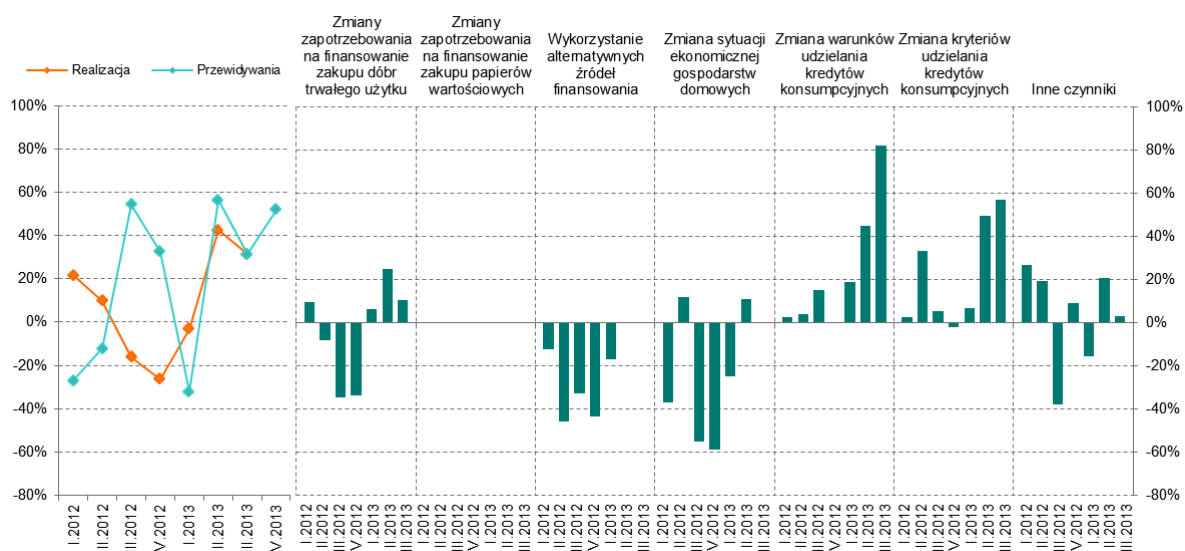
Około jedna piąta banków zapowiada złagodzenie polityki kredytowej w zakresie kredytów konsumpcyjnych w nadchodzącym kwartale (zob. wykres 9). Jednocześnie większość ogółu banków nie przewiduje żadnych zmian w tym zakresie.

Ponad połowa banków spodziewa się wzrostu popytu na kredyty konsumpcyjne w IV kwartale 2013 r. (zob. wykres 11).

Wykres 10. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty konsumpcyjne

Wykres 11. Popyt na kredyty konsumpcyjne i przyczyny jego zmian

Załącznik 1

Metodyka

Wyniki ankiet prezentowane są w postaci struktur, tzn. odsetka banków, które wybrały daną opcję odpowiedzi na poszczególne pytania. Odpowiedzi banków są ważone udziałem danego banku w segmencie rynku, którego dotyczy pytanie. Ważenie odpowiedzi poszczególnych podmiotów jest często stosowanym rozwiązaniem przy opracowywaniu wyników ankiet typu jakościowego¹.

Znaczenie poszczególnych banków w danym segmencie rynku reprezentują udziały należności danego banku w należnościach wszystkich 27 banków, które odpowiedziały na ankietę, w rozbiciu na poszczególne kategorie należności. Poniższa tabela prezentuje segment rynku, którego dotyczą poszczególne pytania i kategorię należności, która posłużyła do obliczenia udziałów poszczególnych banków w danym segmencie rynku.

Tabela 1. Segment rynku i odpowiadająca mu kategoria należności uwzględniona przy liczeniu wag

Nr. pytań	Segment rynku	Kategoria należności
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
2, 3, 5	Kredyty dla przedsiębiorstw ogółem	Należności ogółem od przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni i przedsiębiorców indywidualnych
8, 9, 10, 13, 14, 16, 17	Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych
8, 11, 12, 13, 15, 16, 17	Kredyty konsumpcyjne i inne dla gospodarstw domowych	Należności ogółem od osób prywatnych pomniejszone o kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych

Uwaga: Wszystkie kategorie należności dotyczą rezydentów.

Źródło: NBP

¹ Por. M. Bieć „Test koniunktury. Metody, techniki, doświadczenia”, Prace i materiały Instytutu Rozwoju Gospodarczego, Nr 48, SGH, 1996, str. 71-114.

Poszczególnym odpowiedziom przypisywana jest zatem waga, będąca udziałem banku w danym segmencie rynku. Przy liczeniu wag uwzględniono średni stan należności danej kategorii w pierwszym i drugim miesiącu kwartału poprzedzającego kwartał, którego dotyczy ankieta². Jeżeli bank w którymś z pytań wybrał opcję odpowiedzi „nie dotyczy”, przypisywano mu wagę 0. W ten sposób przy liczeniu struktur dla poszczególnych pytań uwzględniono jedynie te banki, które są aktywne w danym segmencie rynku.

Oprócz struktur dla każdej odpowiedzi policzono tzw. procent netto, który jest różnicą między odsetkiem odpowiedzi pokazujących przeciwne kierunki zmian. Wielkość ta pokazuje zatem ogólną tendencję w danym segmencie rynku. Sposób liczenia procentu netto dla poszczególnych pytań zawiera tabela 2.

Tabela 2. Sposób liczenia procentu netto

Nr. pytań	Definicja procentu netto
1, 2, 8, 9, 11	Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów
3, 10, 12	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Ujemny wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do zaostrzenia niż złagodzenia polityki kredytowej.
4, 13	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrósł znacznie” i „wzrósł nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszył się znacznie” i „zmniejszył się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza wzrost popytu.
5, 14, 15	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na wzrost popytu” i „nieznaczny wpływ na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na spadek popytu” i „nieznaczny wpływ na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.
6, 16	Różnica między sumą odpowiedzi „zostanie znacznie złagodzona” i „zostanie nieznacznie złagodzona” a sumą odpowiedzi „zostanie znacznie zaostrzona” i „zostanie nieznacznie zaostrzona”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwane złagodzenie polityki kredytowej.
7, 17	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrośnie znacznie” i „wzrośnie nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszy się znacznie” i „zmniejszy się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwany wzrost popytu.

Źródło: NBP

² Na czas opracowywania wyników ankiety nie są dostępne dane dotyczące stanu należności w poszczególnych bankach w trzecim miesiącu tego kwartału ze względu na ok. trzytygodniowe opóźnienie w raportowaniu.

www.nbp.pl

